

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

BabaMama Expo kutatások

Tartalom

Összefoglaló	2
A kutatásról	4
Demográfiai adatok	4
Párkapcsolati státusz, gyermekszám	5
Első gyermek vállalásának ideális időpontja	7
Egy kisgyermek megsínyli, ha az anyja dolgozik?	8
Munkába állás, rugalmas munkavégzés	10
Keresők száma, otthoni feladatok ellátása	11
Megkérdezettek mentális jólléte (WHO5 Jól-lét kérdőív)	14

2024. november 20.

www.koppmariaintezet.hu

KINCS

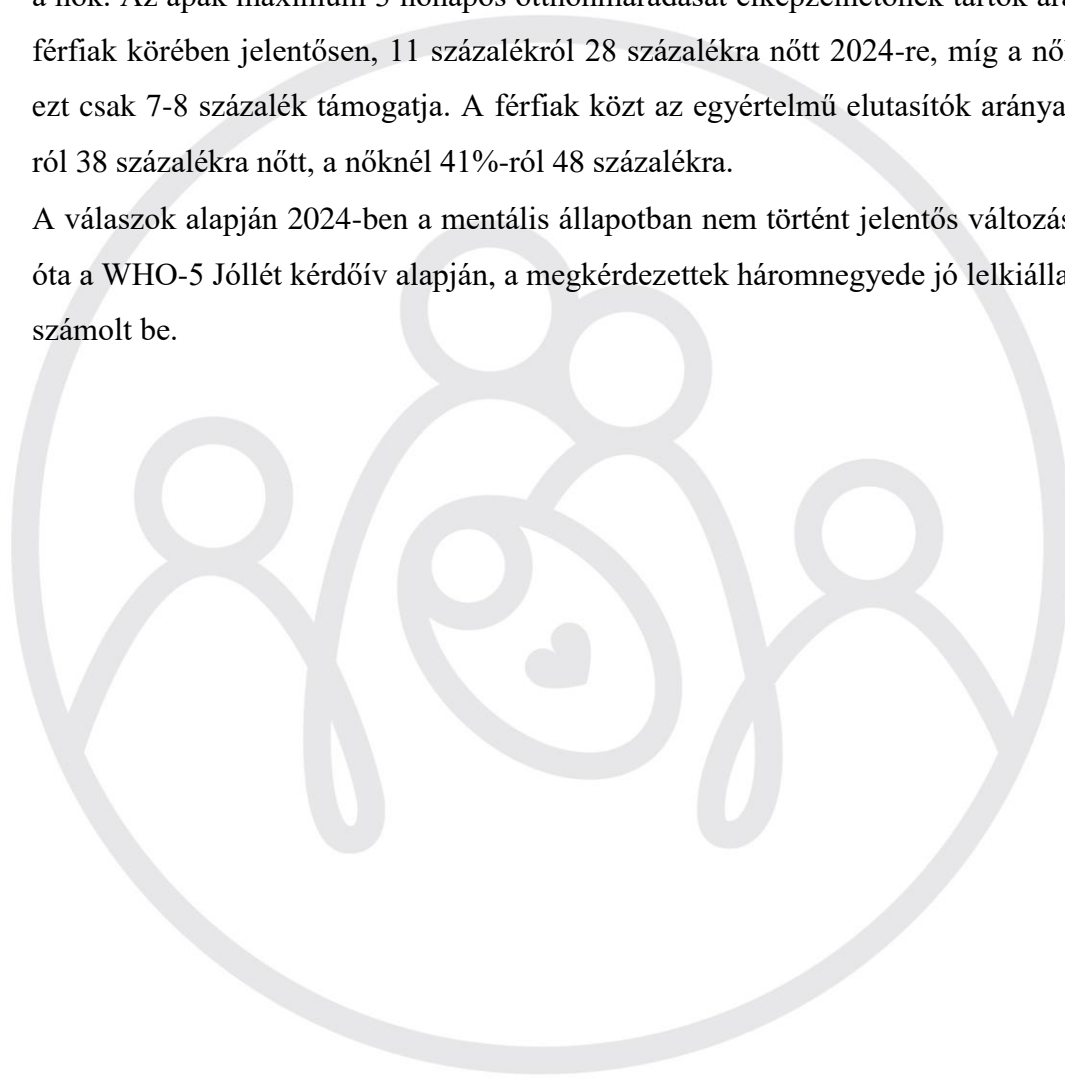
KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Összefoglaló

- A BabaMama Expón, Magyarország legnagyobb baba-mama rendezvényén 2018-ban, 2023-ban és 2024-ben vett részt a Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS) megkérdezve a kiállítás látogatóit arról, hogy hogyan vélekednek egyes gyermekváráshoz, gyermekvállaláshoz, munkavállaláshoz és neveléshez, gondozáshoz kapcsolódó kérdésekről. Kérdőívünket minden évben több száz gyermeket váró vagy gyermeket nevelő szülő töltötte ki.
- 2024-ben a válaszadók 39 százaléka a várandósság alatt töltötte ki a kérdőívet, éppen a gyermeküket várva. A válaszadók többsége (tízből nyolcan) nő volt.
- Többségben párkapcsolatban élnek, kevéssel 10% alatt volt az egyedülállók aránya. A házasság aránya 14 százalékpontot növelt a 2018-as felmérés óta, a nagycsaládosok aránya a válaszadók között 2018-hoz képest 2024-re 13%-ról 17%-ra változott.
- Mintegy 60 százalék azoknak az aránya, akik szerint fontos a gyermekvállaláshoz a házasság, döntő többségben már a gyermek születése előtt.
- Egy nő számára az első gyermek születésére az ideális gyermekvállalási kort minden lekérdezés során elsősorban 25-30 év közt jelölték, a férfiak számára a 25-35 év közötti időszakot határozták meg az első gyermek vállalásához.
- Azzal az állítással, hogy a kisbaba megsínyli, ha az édesanyja dolgozik, nagyjából a nők kétharmada, míg a férfiaknak negyötöde ért egyet.
- A legtöbben a gyermek 2-6 éves kora közt tartják ideálisnak az édesanya visszatérését a munkába. 2024-re növekedett azoknak az aránya, akik szerint a gyermek 2-3 éves kora között ideális visszatérni a munkaerőpiacra, csaknem 50 százalék gondolja, míg a 3-6 éves életkor közötti visszatérést a válaszadók harmada támogatja.
- Az édesanyák rugalmas munkavállalásának szükségességével egyetért a megkérdezettek 75-80 százaléka.
- A válaszadók mintegy nyolcvan százaléka osztja azt a nézetet, hogy jó, ha két kereső van egy családban, a nők valamivel nagyobb mértékben.

- 2024-ben csak a férfiak 36%-a, a nők 24%-a értett egyet azzal, hogy a férfi dolga a pénzkeresés és a nőé a család ellátása. Az elutasítás aránya a férfiak közt 36%, a nők közt 56%.
- A háziasszonyi, családanyai szerepet tízből nyolcan ugyanolyan értékesnek tartották, mint egy munkahelyen dolgozni.
- A férfiak inkább tudják elképzelni, hogy ők maradjanak otthon egy kisgyermekkel, mint a nők. Az apák maximum 3 hónapos otthonmaradását elképzelhetőnek tartók aránya a férfiak körében jelentősen, 11 százalékról 28 százalékra nőtt 2024-re, míg a nők közt ezt csak 7-8 százalék támogatja. A férfiak közt az egyértelmű elutasítók aránya 26%-ról 38 százalékra nőtt, a nőknél 41%-ról 48 százalékra.
- A válaszok alapján 2024-ben a mentális állapotban nem történt jelentős változás 2018 óta a WHO-5 Jóllét kérdőív alapján, a megkérdezettek háromnegyede jó lelkiállapotról számolt be.

A kutatásról

Az elemzés két kutatásra épül. Az első a 2018 novemberében megrendezett BabaMama Expora ellátogatni kívánó személyek közt lett meghirdetve, 2402 személy töltötte ki az online kérdőívet, ez kiegészült 431 papír alapú kitöltővel az Expo helyszínén, illetve az adventi vásáron, így összesen 2831 érvényes kitöltő volt. A 2023 novemberében megrendezett BabaMama Expon végzett kutatást csak közvetlenül az Expora kilátogatók közt kérdeztük le, így ott 237 kitöltő volt. 2024-ben ismét előzőleg, online töltötték ki a kérdőívet, összesen 781 fő. A kérdőív célja a gyerekvállalással és a munkavállalással kapcsolatos attitűdök feltérképezése volt, jelen rövid elemzésben különböző évek legfontosabb eredményeit hasonlítjuk össze.

A minták közt jelentős különbségek vannak. 2018-ban a kitöltők többsége előre, ajándék belépőért cserében töltötte ki a kérdőívet, 2024-ben hasonlóképp, de abban a mintában nincsenek helyszíni kitöltők, 2023-ban csak a helyszínen történt adatfelvétel. Ennek megfelelően az elemszámokban jelentős a különbség, így a következtetéseket megfelelő óvatossággal kell kezelni.

Demográfiai adatok

	2018	2023	2024
N	2831	237	781
Nem			
Férfi	17,3% (491)	19,0% (45)	14,3% (112)
Nő	82,6% (2340)	81,0% (192)	85,6% (669)
Életkor			
Átlagéletkor	34,5	36,6	36,6
Minimum	18	17	15
Maximum	78	63	64
Vármegye (megoszlás, %)			
Budapest	48,3	50,0	48,3
Pest vármegye	25,3	26,3	28,9

Egyéb	26,4	23,7	22,8
Településtípus (megoszlás, %)			
község	12,6	11,0	14,2
egyéb város	29,8	29,5	30,1
megyeszékhely	10,0	8,0	7,2
Budapest	47,6	51,5	48,5
Iskolai végzettség (megoszlás, %)			
nyolc általános vagy annál kevesebb	1,0	1,3	0,8
szakmunkásképző / szakiskola	5,2	5,1	4,4
érettségi	14,6	16,5	17,6
érettségi utáni szakképzés / felsőfokú szakképzés	22,2	24,6	23,0
felsőfokú (pl. főiskola, egyetem, BA/Bsc, Ma/Msc, Ph.D.)	56,9	52,5	54,2

A különböző mintavétel ellenére a fő demográfiai mutatók közt nincs jelentős különbség. Mindhárom lekérdezés során 80% feletti volt a női válaszadók aránya, 34,5-36,6 év közti átlagéletkorral. A kitöltők fele budapesti, negyede Pest vármegyei. A nem budapestieknek mintegy 80 százaléka városban, 20 százaléka községben lakik.

Felülreprezentáltak a magasabb végzettségűek, 50% felett, és 40% körüli az érettségizettek aránya.

Párkapcsolati státusz, gyermekszám

Kivel él együtt? (megoszlás, %)			
	2018	2023	2024
Házastárssal él	64,5	76,8	78,4
Együtt él lélettárssal	26,4	15,2	12,0
Egyikkel sem	9,1	8,0	9,7
Hány éve vannak együtt (megoszlás, %)			
kevesebb, mint 1 éve	1,7	4,0	2,8
1-3 éve	12,9	8,0	9,8
4-5 éve	17,5	15,6	15,2
6-10 éve	34,5	25,4	27,9
10-15 éve	22,7	25,4	25,9

16-20 éve	6,4	12,1	11,6
több, mint 20 éve	4,2	9,4	6,9
Vér szerinti gyermek (várandósággal együtt) (megoszlás, %)			
Nincs gyermeke	9,9	5,1	4,8
1 gyermeke van	49,6	45,1	49,9
2 gyermeke van	28,0	29,8	28,4
3 gyermeke van	9,5	15,7	12,3
4 vagy több gyermeke van	3,1	4,2	4,7
Ön fontosnak tartja-e, hogy ha valaki gyermeket vállal, házasságot kössön? (megoszlás, %)			
igen, már a gyermek születése előtt	50,6	54,2	54,5
igen, ha már megszületett a gyermek	3,6	6,6	3,0
nem	44,2	39,2	42,5

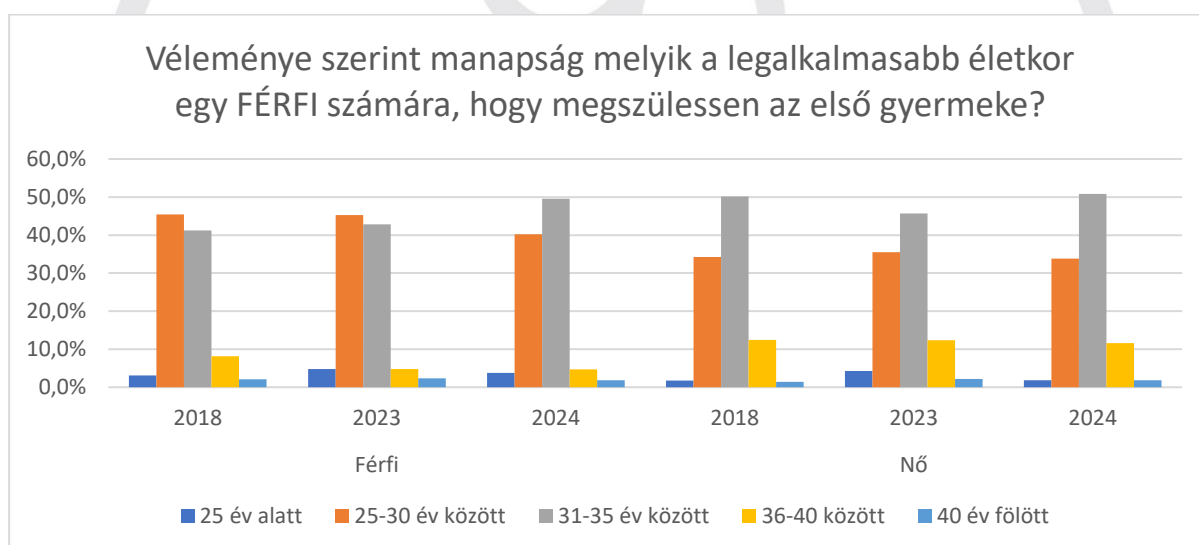
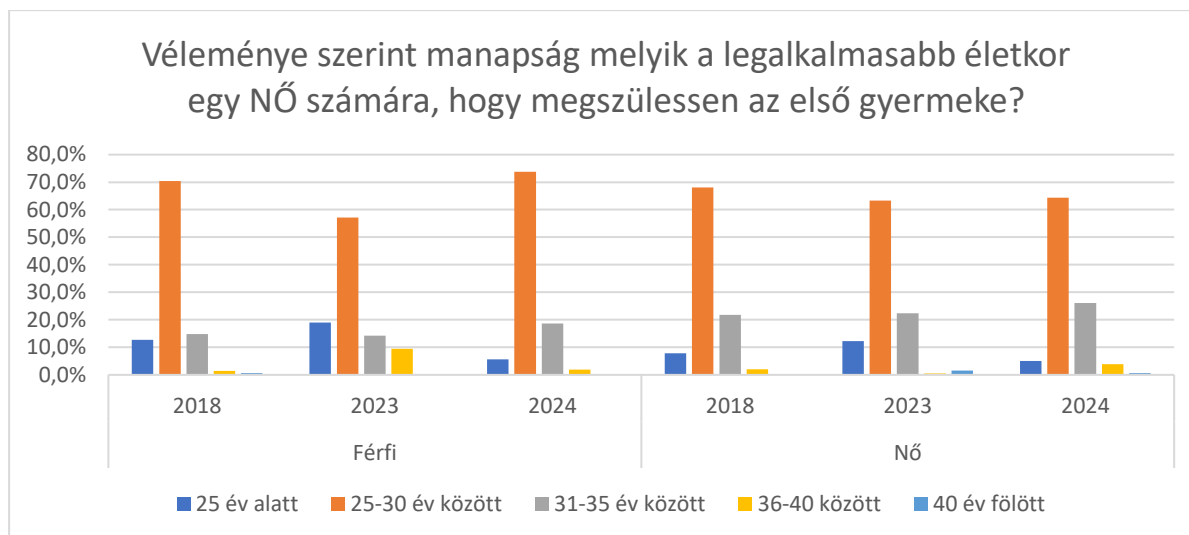
Többségében párkapcsolatban élnek a válaszadók, kevéssel 10% alatt volt az egyedülállók aránya. A házások aránya 14 százalékpontot nöött 2018 óta.

Az együttélés ideje 85% esetén legalább 4 év, 2023-ban és 2024-ben csaknem 50% esetén 10 év vagy több. Legtöbben az 1 gyerekesek vannak a mintában, csaknem 50 százalék. A nagycsaládosok aránya 2024-re 13%-ról 17%-ra nőtt.

Mindhárom mintában mintegy 60 százalék azoknak az aránya, akik szerint fontos a gyermekvállaláshoz a házasság, döntő többségben már a gyermek születése előtt.

Első gyermek vállalásának ideális időpontja

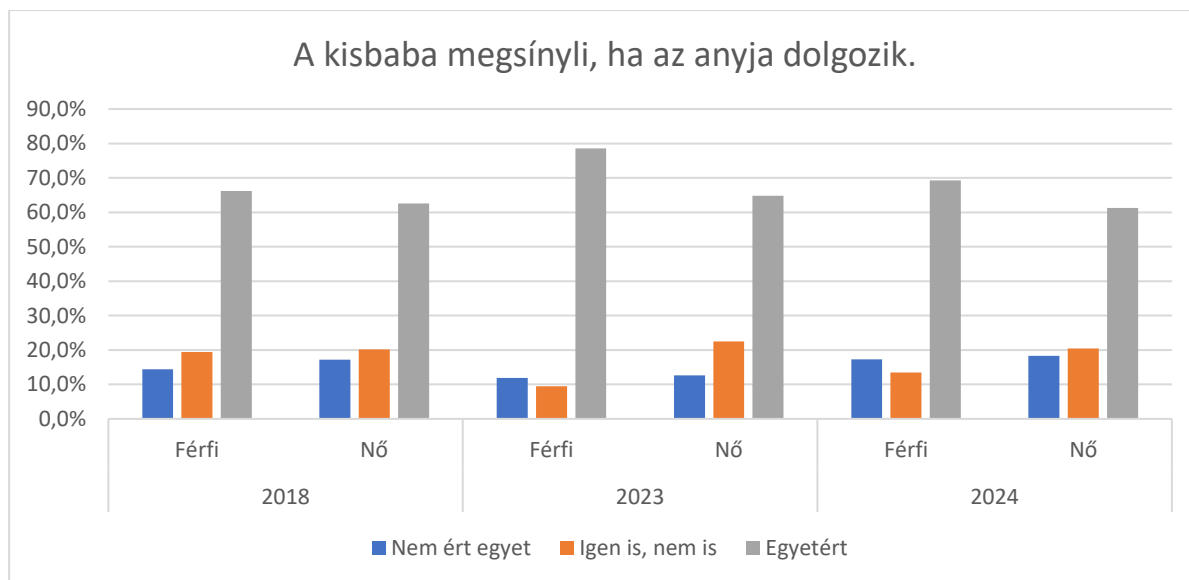

Egy nő számára az első gyermek születésére az ideális gyermekvállalási kort minden lekérdezés során elsősorban 25-30 év közt jelölték, de 15-20% szerint a 30-35 éves kor is alkalmas. A 25 év alatti gyermekvállalást kevesebben, mintegy 5-7% támogatja, míg a 36 év feletti gyermekvállalás csak pár százalék szerint a legalkalmasabb.

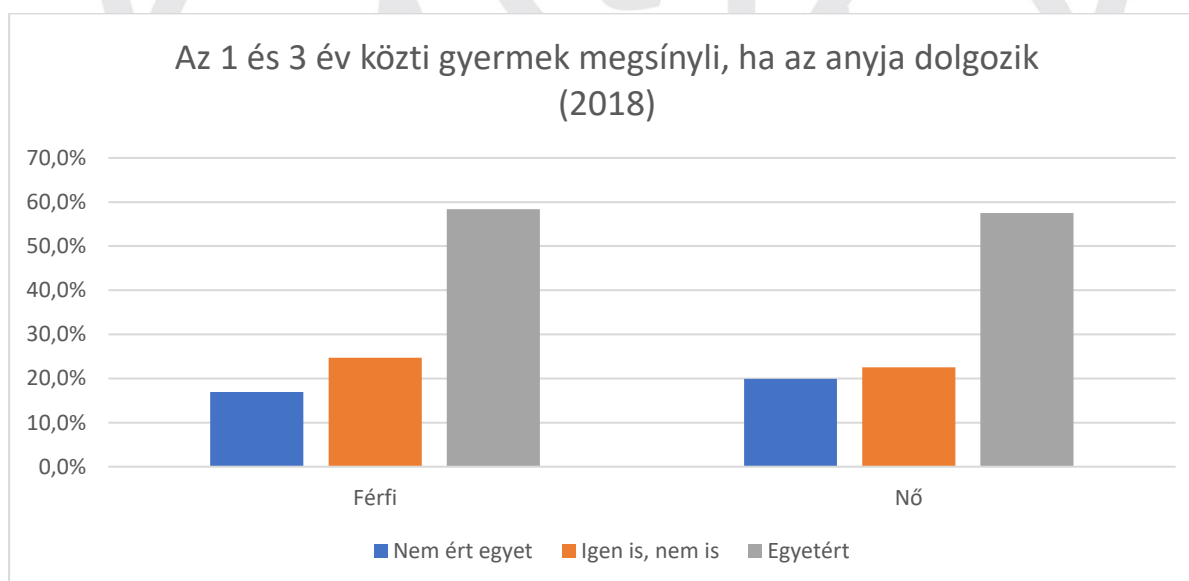
A férfiak számára a 25-35 év közötti időszakot tartják a leginkább ideálisnak az első gyermek vállalására, a nők körében azonban nagyobb arányban érzik ideálisnak a 35-40 év közti életkort is. Ez közvetve arra is utal, hogy a nők számára az életkorkülönbség egy pár esetén inkább lehet elfogadható, és hogy kevésbé tartják fontosnak, hogy a férfiak fiatalon vállaljanak gyereket.

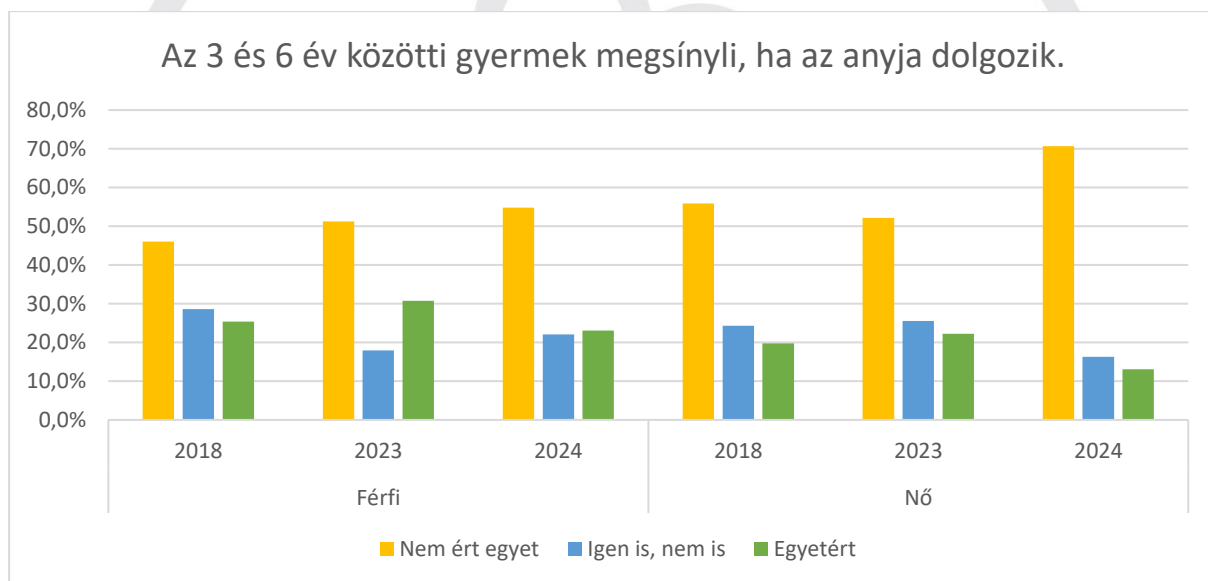
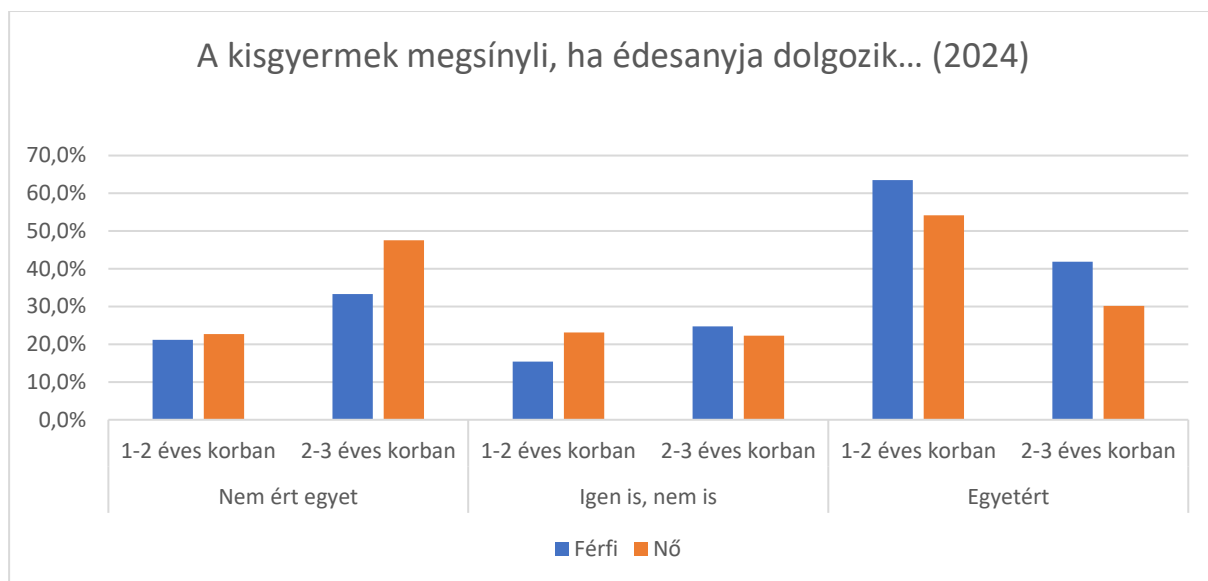

Egy kisgyermek megsínyli, ha az anyja dolgozik?

Ha azt kérdezzük, hogy hányan gondolják úgy, hogy a kisbaba megsínyli, ha az anyja dolgozik, akkor kis változást tapasztalunk 2018 óta. Az állítást elutasítók aránya 10-20 % közt van, míg a határozottan egyetértőké a férfiaknál 66%-ról 79 százalékra nőtt, míg a nőknél kismértékben, de csökkent (63% és 61%).

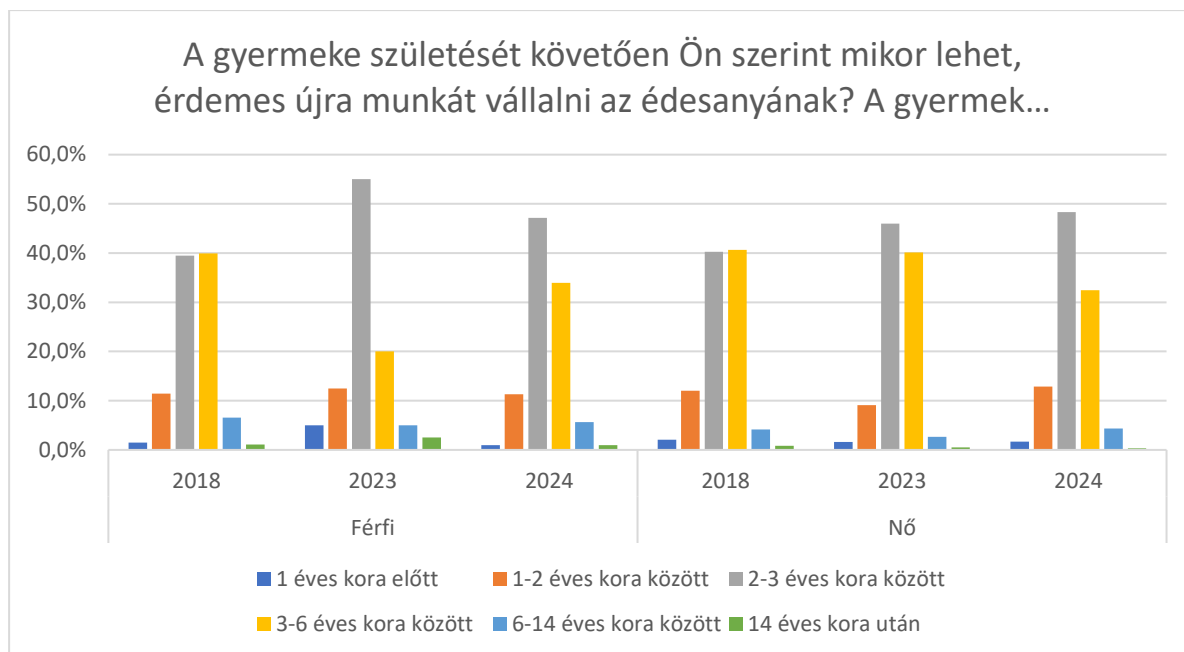

1 éves kor felett a nemek közt nincs jelentős különbség, majdnem 60% értett egyet 2018-ban azzal, hogy rossz a gyerekeknek, ha dolgozik az édesanyja, ez az arány 2024-re a 2 év feletti gyerekek esetén 30-40 százalékos körüli arányra csökkent. A pontos változás azonban a különböző kérdésfeltevés miatt nem vizsgálható.

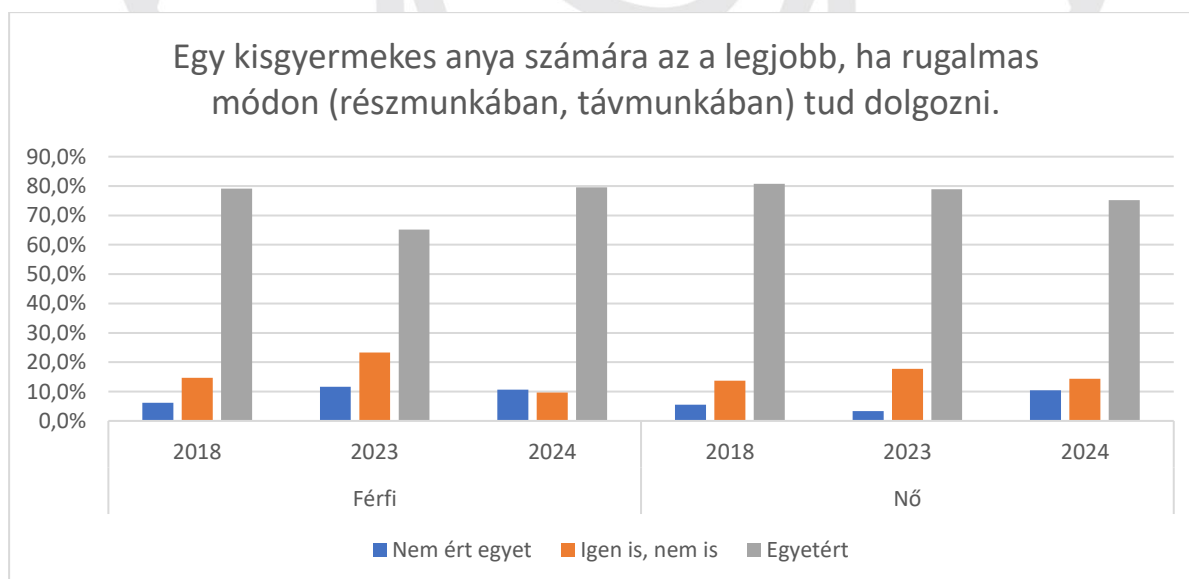
3 és 6 éves kor közt jelentősen alacsonyabb már azoknak az aránya, akik szerint gond a gyerekeknek, ha az édesanyja dolgozik. Az állítást elutasítók aránya mindkét nem esetén nőtt, különösen a nők körében, 56 százalékról 71 százalékra. Az egyetértők és az elutasítók aránya egyaránt csökkent, a férfiaknál 2024-ben 23%, a nők esetén 13 százalék ért ezzel egyet.

Munkába állás, rugalmas munkavégzés

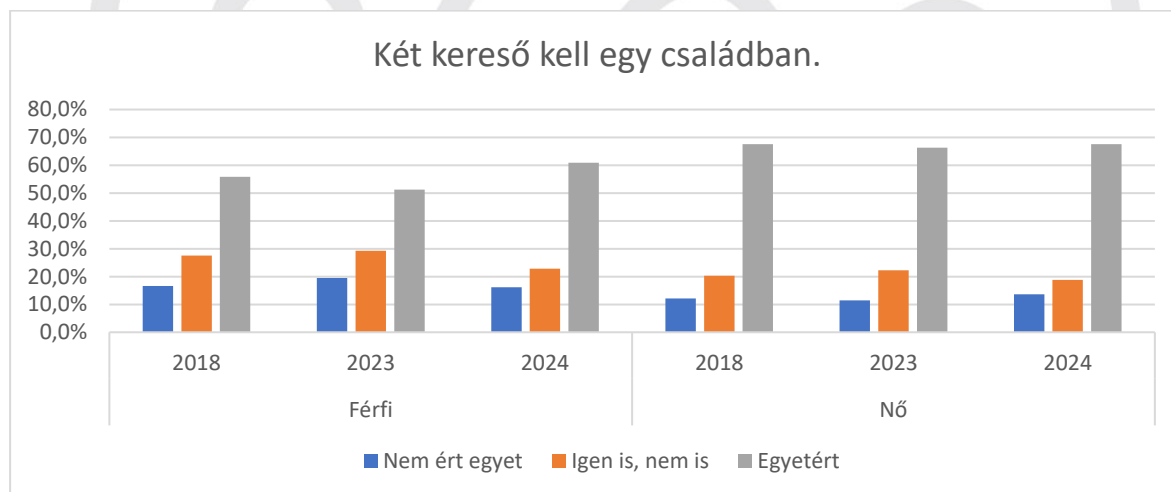
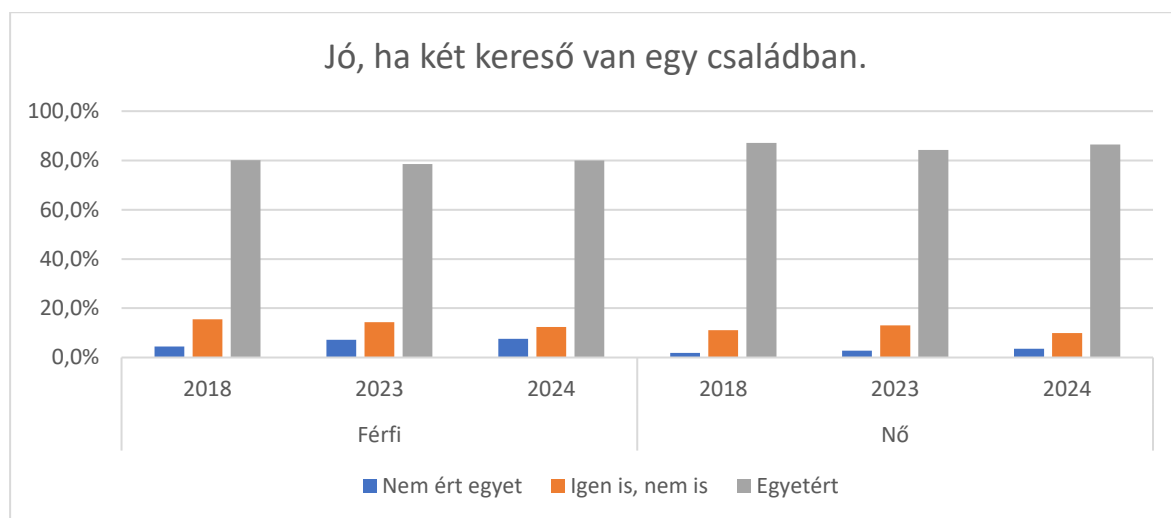
Az előzőekkel összhangban a legtöbben a gyermek 2-6 éves kora közt tartják ideálisnak az édesanya visszatérését a munkába. 2024-re nőtt azoknak az aránya, akik szerint a gyermek 2-3 éves kora között ideális visszatérni a munkaerőpiacra, csaknem 50 százalék gondolja, míg a 3-6 éves életkor közötti visszatérést a válaszadók harmada támogatja.

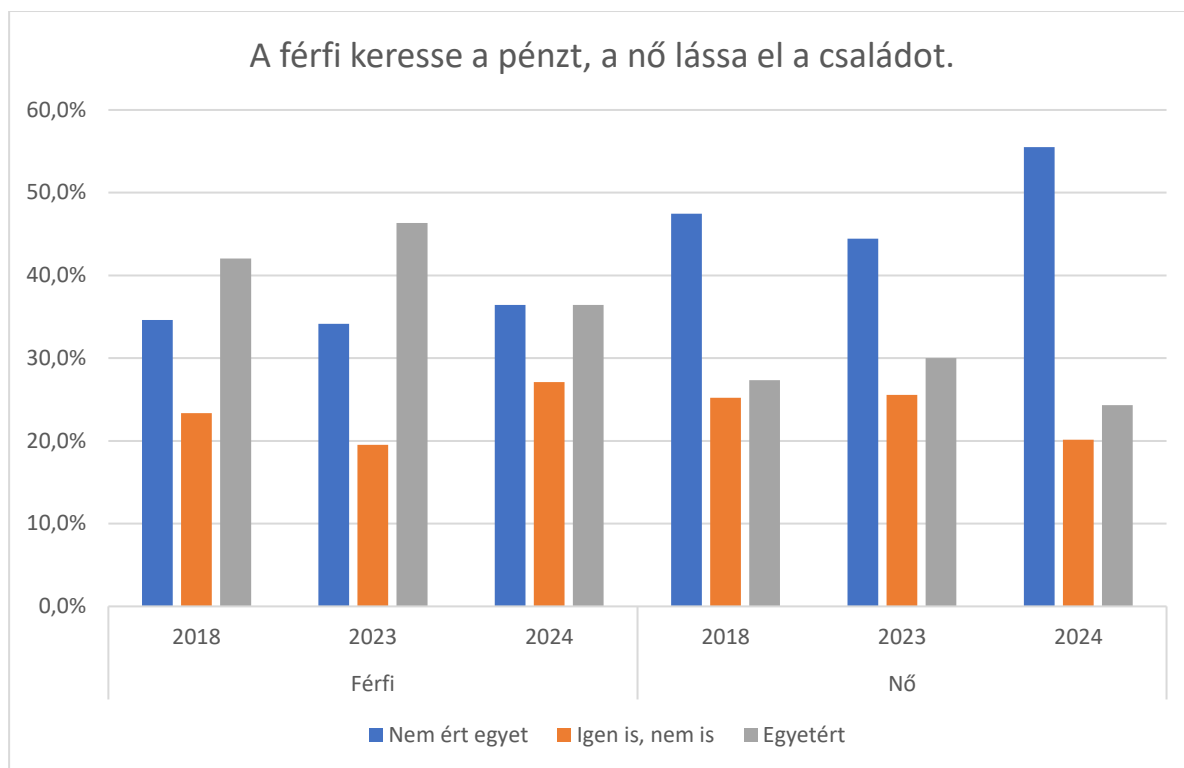

A rugalmas munkavállalás szükségességét egyértelműen támogatja 75-80%, ez alól a 2023-as férfi minta kivétel (65%), ennek oka azonban lehet az eltérő és kisebb minta is.

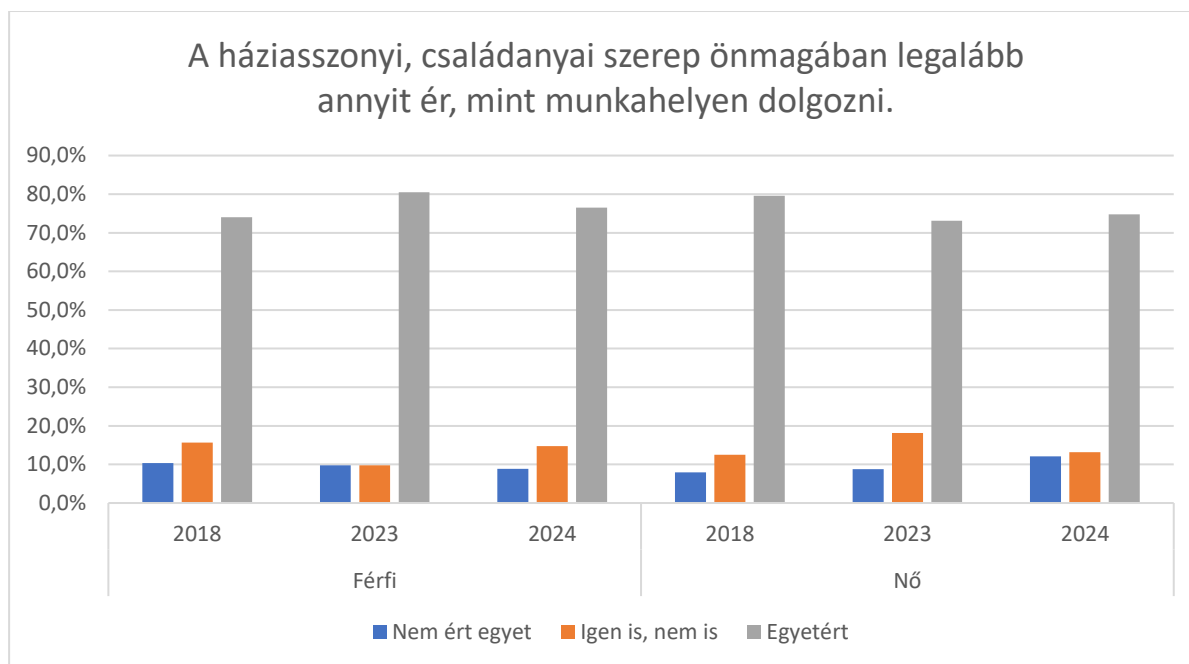
Keresők száma, otthoni feladatok ellátása

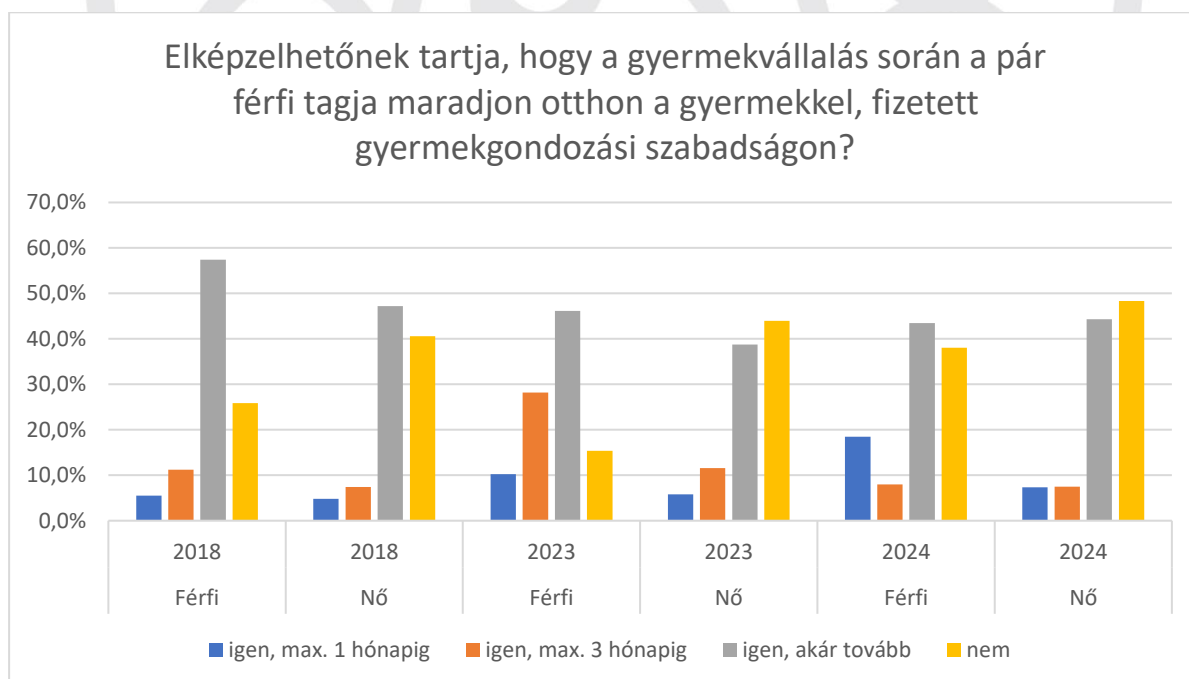
Azzal, hogy jó, ha két kereső van egy családban, a megkérdezettek mintegy nyolcvan százaléka értett egyet, a nők valamivel nagyobb mértékben mindhárom időpontban. A bizonytalanok aránya kicsit több, mint 10%. Azzal, hogy kell is a két kereső, a férfiak már kisebb mértékben, 55-60% körül fejezték ki egyetértésüket, a nőknek pedig a kétharmada. Vagyis a kétkeresős családdal egyetért a megkérdezettek döntő többsége, legfeljebb abban nagyobb a bizonytalanság, hogy ez feltétlenül szükséges-e.

A hagyományos nemi szerepekre kérdezve legutóbb (2024-ben) a férfiak 36%-a, a nők 56%-a utasítja el, hogy a férfi dolga a pénzkeresés és a nőé a család ellátása, nők esetében ez az érték 47%, a férfiak körében pedig 35% volt 2018-ban. A férfiak esetében 40% körüli, nők esetében 25% körüli a hagyományos szerepekben egyetértők aránya – némileg ellentmondva a két keresőre vonatkozó kérdésnek. Mintegy 20-25% azoknak az aránya, akik bizonytalanok ebben a kérdésben.

A háziasszonyi, családanyai szerepet 80% körül értékelik egy szinten a munkahelyen történő dolgozással. A férfiak közt az egyetértők aránya 2024-re kismértékben nőtt, a nők körében azonban csökkent – ami valószínűleg arra utal, hogy a férfiak inkább támogatják, hogy egy nő otthon dolgozzon.

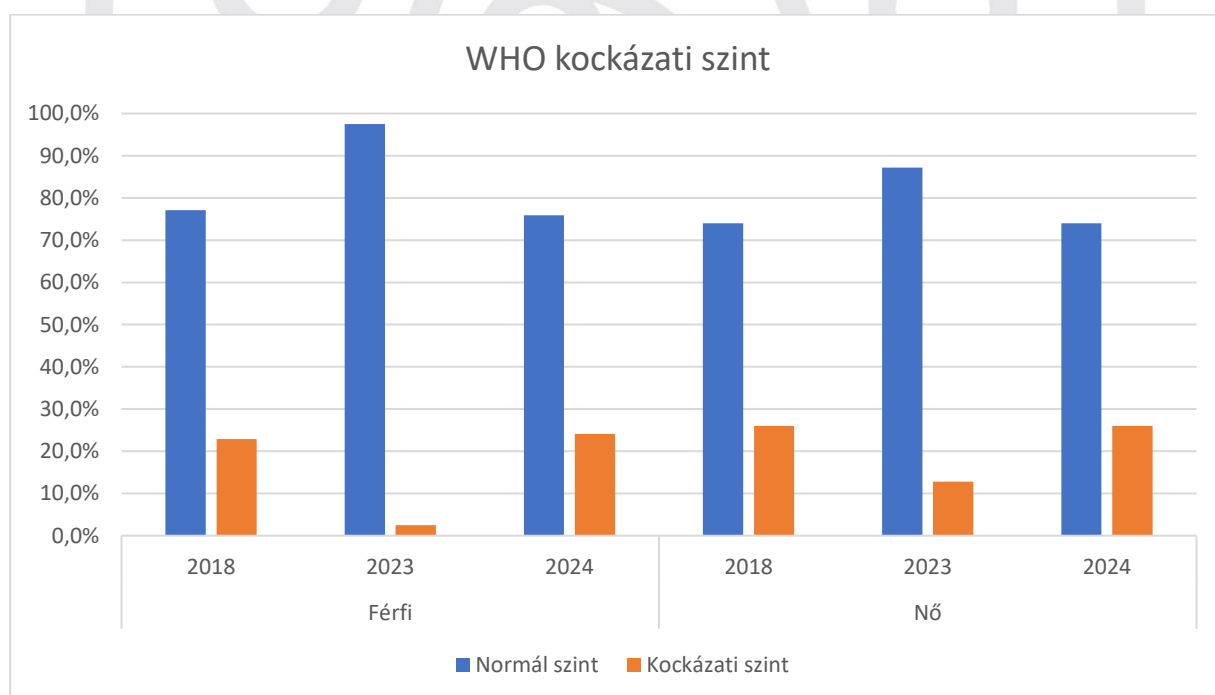

A gyermekvállaláshoz kapcsolódó fizetés nélküli szabadság nemek közti megoszlása esetén mindegyik lekérdezés során azt látjuk, hogy a férfiak inkább tudják elképzelni, hogy ők maradjanak otthon egy kisgyermekkel, mint a nők. 2018-ban a férfiak 57, 2024-ben 44 százaléka számára volt elképzelhető, hogy akár 3 hónapnál is tovább maradjanak ezért otthon, míg a nőknek 47 majd 44 százaléka támogatta ezt. A maximum 3 hónapos otthonmaradást elképzelhetőnek tartók aránya a férfiak körében jelentősen, 11 százalékról 28 százalékra nőtt, míg a nők közt ezt csak 7-8 százalék támogatja. A férfiak közt az egyértelmű elutasítók aránya 26%-ról 38 százalékra nőtt, a nőknél 41%-ról 48 százalékra.

Összességében azt látjuk, hogy a nemi szerepek tekintetében a társadalomnak a hozzáállása vegyes. Egyrészt nagymértékben támogatják, hogy a nők is dolgozzanak munkahelyen (ezt a nők inkább tartják jónak), de ezzel együtt a kisbabák és az egészen kis gyerekek mellett az anya jelenlétét is fontosnak tartják. Eközben a férfiak jelentős része szívesen vállalná át ezt a szerepet a nőktől, ezt azonban a nők kevésbé tartják elképzelhetőnek.

Megkérdezettek mentális jólléte (WHO5 Jól-lét kérdőív)

Mindhárom alkalommal lekérdeztük a WHO5 Jóllet kérdőívet, amely jó képet ad a megkérdezettek lelkiállapotáról. Az öt kérdésre adott válaszok pontszámát összeadva

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

megállapítható, mely válaszadó van olyan mentális állapotban, amely előrevetíti egyes mentális megbetegedések, különösen a depresszió előfordulását. Azoknak a mentális állapotra, akiknek a pontszáma nem érte el a maximális pontszám felét, kockázatosnak minősíthető.

A válaszok alapján 2024-ben a mentális állapotban nem történt jelentős változás 2018 óta, a válaszadók háromnegyede számolt be jó lelkiállapotról. A 2023-as adatokat az alacsony elemszám miatt óvatosan kell kezelni, főleg, hogy azokat kizárólag a helyszínen gyűjtöttük.

